

Konstytucja 3 Maja jest fenomen na mapie ówczesnego świata

zw.lt/kultura/lapczyński-konstytucja-3-maja-jest-fenomenem-na-mapie-ówczesnego-swiata/

Otwarcie wystawy odbyło się wczoraj (24 października) w Państwowym Litewskim Archiwum Historycznym w Wilnie.

„Wystawa, którą wspólnie z Litewskim i Polskim Archiwum Państwowym zaprezentujemy w Wilnie jest bardzo ważna i ciekawa, bowiem przedstawia pierwszą w Europie i drugą na świecie konstytucję – fenomen na mapie ówczesnego świata. Pokazuje ona nie tylko skany kart konstytucji, ale także nakreśla szeroki kontekst powstawania dokumentu, omawia zmiany wprowadzone w ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów i jej skutki dla ówczesnej sytuacji Polski i Europy” – podkreślił Łapczyński. Jak dodał, prezentacja wystawy na Litwie ma szczególny wymiar, bowiem „był to dokument obu naszych narodów”.

Dyrektor Instytutu Polskiego przypomniał, że Konstytucja 3 Maja została nagrodzona Znakiem Dziedzictwa Europejskiego. „Ta prestiżowa inicjatywa Unii Europejskiej honoruje miejsca, ludzi, idee związane z powstawaniem wspólnej idei europejskiej, rozwoju Europy. W Polsce taki znak przyznany został, m.in. Lublinowi z powodu Unii Lubelskiej, czy Stoczni Gdańskiej, gdzie narodziła się Solidarność. Pokazuje to też ogromne znaczenie tego dokumentu nie tylko dla Polski i Litwy, ale całej Europy. O tym, na tej wystawie, chcemy także powiedzieć” – dodał.

Konstytucja 3 maja, właśc. Ustawa Rządowa – uchwalona przez Sejm Czteroletni 3 maja 1791 roku – regulowała ustrój prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Autorami Konstytucji byli król Stanisław August Poniatowski, Ignacy Potocki i Hugo Kołłątaj. Twórcy Konstytucji 3 Maja określili ją jako „ostatnią wolę i testament gasnącej Ojczyzny”. Konstytucja zmieniła ustrój państwa na monarchię dziedziczną, ograniczyła znacząco demokrację szlachecką, wprowadziła polityczne zrównanie mieszczan i szlachty oraz stawiała chłopów pod ochroną państwa. Konstytucja formalnie zniósła liberum veto. W tym samym czasie przetłumaczono Konstytucję na język litewski. Wystawa czynna do końca listopada.

•

„Oczywiście wystawę zaprezentujemy po polsku i po litewsku, czyli w formie, jaką najczęściej stosujemy w naszych działaniach na Litwie. Cieszę się także, że prezentacja w Wilnie wystawy jest wspólną inicjatywą Archiwum Głównego Akt Dawnych z Warszawy oraz Litewskiego Państwowego Archiwum Historycznego, które aktywnie biorą udział w posiedzeniach Polsko-litewskiej Grupy Ekspertów ds. zachowania dziedzictwa kulturowego. Mamy nadzieję, że dzięki nawiązanej współpracy obie instytucje zaprezentują swojej publiczności wiele dokumentów i historii przechowywanej w swoich zasobach” – powiedział Łapczyński.

Organizatorzy: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych – AGAD, Państwowe Litewskie Archiwum Historyczne, Instytut Polski w Wilnie

Tagi: Konstytucja 3 Maja Marcin Łapczyński